"ROBOTCHYJ NAROD"

(The Working People)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.

Published weekly by

The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada.

at 873 Main St. Winnipeg, Man.

Phone: St. John 1465

M. Popovich, Editor.

Subscription $ 1.50 a year in Canada. Elsewhere $1.75.

"РОБОЧИЙ НАРОД"

одинока в Канаді і найстарша в Америці соціял-демократична часопись, орґан Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.

Виходить що тижня.

Редактор, М. Попович.

Річна передплата на "Р. Н." виносить:

в Канаді $1.50

в других краях 1.75

Рукописий не звертає ся.

За оголошеня редакція "Р. Н." не відповідає.

Адреса до "Р. Н." така:

"ROBOTCHYJ NAROD"

Box 3658, (St. B.) Winnipeg, Man.

Четвертий Рік безумної людської різні

28-го липня с. р. минуло три роки від того фатального дня, коли верховодяча банда народних гнобителів і кровопійців в Австрії виповідженем війни Сербії, кинула запалений смолоскип в давно вже переповнену легко запальними военними ґазами европейську атмосферу. Після вибуху военного пожару, короновані і некороновані, військові і цивільні злочинці верховодячих кругів пануючих кляс по всіх краях сьвіта поширяли пожежу і серед безмірного нещастя безвинних народніх мас охвачених тою пожежою, серед їхніх мук і терпінь, серед потоків людської крови, серед руїн надбань людської цивілізації, они взяли ся за своє нелюдське діло — грабіж. Всім капіталістичним опирам, що ждали від давна тої сподіваної війни і приказували своїм правительствам готовити ся до неї, всім хотіло ся погріти ся коло неї і напити ся доволі теплої людської крови. І тому затягли они майже всі народи цілої земської кулі в шаліючу кроваву людську різню.

Обезуміли народи в тій страшній сьвітовій катастрофі, яка не має собі приміру в історії людства. Божевілле охватило всіх...

І вже четвертий рік починає ся того безперестанного розливу невинної людської крови, четвертий рік безпощадного, масового мордованя найкращих мужеських сил народів, четвертий рік ширеня страшного спустошеня, четвертий рік невиносимих мук соток міліонів невинних мас працюючого люду.

5,000.000 найкращого мужеського цьвіту полягло трупом за три роки. А се випадає около один і дві третих міліона умундурованих жертв на рік, або около 140.000 на місяць, або більше чим 32.000 на кождий тиждень, або більше чим 4.500 на кожду днину, або 190 на годину, або 3 на мінуту.

4,000.000 остало калїками; 12,000.000 ранених; 4,000.000 полонених томить ся по тюрмах.

Ні ті, що погибли, не знали, за що їх вислано на примусову смерть; ні ті, що остались калїками, не знають завіщо їх окалїчено; ані ті, що томлять ся по тюрмах не знають, за що і за кого они терплять.

О, колиб они були знали, за що і за кого, за чиї інтереси їх силоміцю вислано на різню, не булиб ми сьвідками того страшного, лютого, нелюдського злочину, — теперішної війни. Не булиб они ставили своїх беззахистних і безпомічних сімейств на здирство грабіжників і не булиб пішли битись за те і на те, щоб тим грабіжникам наповняти бездонні кишені кровавим грошем і поїти їх сьвіжою теплою людською кровю.

Та хоч і не знали і не розуміли ті жертви молоха війни завіщо їх гонять на війну, то всеж чуте їм говорило, що не за свою але чужу справу їх силують битись і умирати. Тільки їхній розум окутаний віками насаджуваною темнотою, не міг збагнути, яка сила гонить їх на убійство і яким способом можнаб тій силї оперти ся. І так безрадні ішли они проти своєї волї на противний їм военний злочин.

А пануючі злочинці радувались... Радувались нечуваною наживою, радувались і тим, що найбільший їхній злочин уходить їм безкарно. Їхні наемні учені мужі, професори, урядники, попи, ґазетярі толкували народам, що війна була необхідною конечністю, що противити ся війні, се найбільший злочин, а навіть діло дуже безбожне, що она вибухла не з чиєї іншої, як тільки з божої волї.

Капіталістичні доктори суспільних хоріб, констатували конечність кровоспуску з орґанізму людства, бо йому грозить удар революції. Другі капіталістичні вчені обчисляли, як довго може потревати війна і якими користями она може покінчити ся дійсному володареви сего сьвіта — капіталови.

Але якже они перечислились і еще тепер перечисляють ся. Війна дожила вже четвертого року, — хоч они обчисляли, що она не може довше потревати, як лише кілька місяців. Замість сподіваного гладкого закінченя кровавого, діявольського, военного танцю, вийшло безладне віроване, котре грозить самим зачинщикам і керманичам війни раньшою чи трохи пізнійшою загибілю.

Страшна війна, що із многих недолїтків сивоволосих старців поробила, привертає розум обезумівших мас страдаючого народу, прискорює розвиток нерозвинених їхніх мізків і они приходять до зрозуміня причин і цїли сеї війни. І з тим они починають думати про повернене сеї війни собі на користь а своїм гнобителям на загибіль.

Перший крок по тій дорозї зробив російський народ. Він вже позбув ся царської кормиги і всіх сил докладає, щоб із сеї війни не тим вийшла користь, що її викликали, а народови, що проливав в ній свою невинну кров. Російський народ показав шлях другим народам і они раньше чи пізнійше підуть тим хлях.

Се вже видить і розуміє пануюча кляса, видять і розуміють її провідники. Проміж ними вже видно прояви переполоху і трівоги.

Дарма, що в минувшу суботу они у нас в Канаді сьвяткували трету річницю виповідженя Анґлією війни Німеччині, дарма, що они такіж самі, сьвяткували може трету річницю в Німеччині або Австрії і роздували пригасаючий штучно викликаний военний запал. Тим они не закриють своєї трівоги і не одурять більше нікого своєю фалшивою бундючністю.

Ось прочитайте, що за вісти доносять з Лондону.

"Тижневник "Нова Европа" твердить, що в Швайцарії відбув ся на днях тайний з'їзд міжнародних фінансових діячів, на котрім рішено добивати ся скорого мира, як спасеня від піднимаючої ся в Европі загальної революційної хвилї, грозячої змитем капіталїстичного устрою.

"Фінансісти мали прийти до заключеня про конечність розпочатя "безпосередних" мирових переговорів, як одинокої міри для спиненя зросту міжнародного соціялїзму.

"Нова Европа" твердить також, що фінансісти рішили притягнути на свою сторону і католицьких діячів (!), котрим більше чим другим залежить на вдержаню істнуючого устрою."

Так, они знають, що кінець їхнього панованя вже недалекий. Треба тільки, щоб якнайширші маси працюючого люду знали про се також, що соціялїзм не щось дуже віддаленого, але близький свого здійсненя і щоб они своєю помічю в борбі приспішили його прихід.

Страх, що огортає наших гнобителів, у нас кріпить надію, що четвертий рік війни глубше чим попередні роки прокопає могилу капіталїзмови а запевнить прихід соціялїзму.

ЛЄНІН ПРО РОСІЙСЬКУ РЕВОЛЮЦІЮ.

Після свого відїзду до Росії Лєнін написав листа до своїх швайцарських товаришів, в котрім він еще раз заявляє свою позицію, що — если революція в Росії принесе републиканське правительство і те правительство схоче продовжати ім періялїстичну війну, разом з ім періялїстичними правительствами Франції і Анґлії задля завойованя Константинополя, Арменії, Галичини і т. д., він буде непереєднано бороти ся проти того правительства і проти війни " в обороні вітчини".

Лєнінови поставлено запит, яку позицію він занявби, если напр. соціялїсти дістали тепер власть у свої руки, на що він відповідає так: 1. — Ми предложилиб мир всім народам втягненим в війну на слїдуючих мирових услівях: а) як найскорше освободжене всіх кольоній, всіх країв; б) як найскорше освободжене всіх угнетених народів. 2. — Ми почали би се сейчас освободженем всіх народів угнетених Росіянами.

"Ми не сумніваємо ся ні на хвилину, що сї услівя мира булиб неможливі до принятя не лиш для монархічної Німеччини але також і для републиканської Німеччини, і не лише для Німеччини, але також для капіталїстичних правительств Анґлії і Франції.

"І в тім випадку ми булиб при неволені вести революційну війну проти німецької буржуазії, але не **лише** проти **німецької** буржуазії, і ми повелиб ту війну.

"Ми не є пацифісти, ми є проти імперіялїстичних війн ведених капіталїстами задля зисків. Але ми завсїгди уважали недорічністю думку, що пролетаріят повинен противити ся революційним війнам, котрі можуть бути потрібними в інтересах соціялїзму."

Лєнін уважає, що та задача буде страшною і означати ме цїлий ряд клясових борб в цїлім сьвіті, але він вказує на те, що сьому не є причиною наша нетерпеливість, ані жажда зустріти той вихід, але обєктивні конкретні обставини випливаючі з сьвітової війни, що ставлять перед нами слїдуючу дїлему: або пожертвувати еще більше міліонів людий в нищеню европейської цивілїзації, або здобути правительства всіх цивілїзованих країв для соціялїстичної революції.

"Історичні умовини зробили Росіян, може **на короткий час**, провідниками революційного сьвітового пролетаріяту, але соціялїзм не може взяти верху в Росії. Ми можемо сподївати ся лише аґрарної революції, котра поможе витвореню більше сприяючих умовин для дальшого розвою сил пролетаріяту і може в результаті принести міри для контролї продукції і розділу.

"Головним вислїдом теперішної революції має бути сотворене більше сприяючих умовин для дальшого революційного розвитку і вплив на найвисше розвинені европейські краї, котрий має повести їх до акції."

Коли в падолисті, 1914, російська партія домагала ся: "переміни імперіялїстичної війни на горожанську війну угнетених проти гнобителів і за соціялїзм", то те домагане уважали соціял-патріоти, як також ті, що становлять "центр", за сьмішне. А нині і слїпий чоловік може бачити, що се домагане було правильне.

"Переміна імперіялїстичної війни на горожанську війну вже почала ся. Щасливого успіху пролетарській революції в Европі!"

Сей лист, з котрого друкуємо найважнійші уривки, був написаний відповідно до інструкцій ґрупи членів російської соціял демократичної партії, виїхавшої з Лєніном зі Швайцарії до Петрограду і був принятий на мітінґу 8-го цьвітня, 1917. З **"New Inernational"**.

ІНТЕРВЮ З Н. ЧХЕІДЗЕ.

Кореспондент одної анґл. часописи подає слїдуюче інтервю з М. Чхеідзе, старим ветераном-провідником соціял-демократичної партії, котрий є тепер головою Ради Робітничих і Салдатських Послів і має великий вплив в Росії.

"З вигляду, М. Чхеідзе — подібний до нашого John-a Burns-a в дуодецімальнім виді. Він є високо образований чоловік і адвокат. Після всіх чемностий, той жвавий малий джентельмен сидячи на бік на простому кріслї зі зложеними руками на заді крісла, сказав, що хоч він з найбільшою охотою готов відповідати на всякі питаня відносно соціялїзму в Росії, котрі я бажав йому поставити, то всеж він, перше всего, бувби дуже вдячний за те, если я позволю йому поставити менї кілька питань про одну справу самої найбільшої ваги.

Його питаня не здавали ся менї в тім часї аж такими преважними. Але тепер я розумію як важними они були — ні, як важними они є дотепер. І дійсно, відносини проміж нами і демократичною Росією будуть залежати від відповідий, які Анґлія своєю політикою дає на ті питаня М. Чхеідзе.

Його питаня зібрані коротко, зводять ся до слїдуючого:

Чи не правда, що війна знищила анґлїйський лїбералїзм? Чи не є се фактом, що ми зрікли ся тих свобід, за котрі ,ми кажемо, ми воюємо? Що стало ся з нашим правом публичних зборів, нашою свободою слова, з нашою свободою преси, а навіть з нашим правом горожанського суду перед судіями присяглих? Словом, чи не змусила нас ся війна позбути ся демократичного прінціпу правительства, котрий був славою Британії через так довгі лїта, і заставила нас до принятя пруської системи мілїтарної диктатури, проти котрої ми виступаємо?

З усіх сил я старав ся переконати М. Чхеідзе, що оно є ріжниця в сьвітї проміж розважним вибором демократії обкроєня її власних свобід задля її власних загальних інтересів, а абсолютистичною системою правительства, держачого в зелїзних устисках націю, котра ні коли не мала свободи рішати під якою формою правлїня она хоче жити. Він розумів, що я думаю, але се його не переконало.

Він обстоював при тім, що курс, якого держить ся Анґлія, став запорою для демократичного руху в цїлому сьвітї; що він змагає до здискредитованя демократичного принціпу, і що ті, що серед других націй воювали за свободу чули ся пригнобленими підданем ся Британії під сильну диктатуру.

БРЕХНЯ В ОБОРОНІ БРЕХНІ.

Прекомічний "редактор" "Р. С." прибитий до стіни за крадіж чужої праці, старає ся всякою можливою брехнею ратувати ся з "дурного" положеня. Обманює людий краденими статями, обманює й фабрикованими дописями.

В посл. числї своєї ґазетки містить він фабриковану в його редакції допись п. з. "В обороні правди", підписану нібито якимсь Г. Ластівкою з Мус Джяв, Саск. і замість боронити "правди", як пише ся в заголовку дописи, він боронить старої брехнї новою брехнею.

Перше всего, між передплатниками "Р. Н." з Мус Джяв, і здаєть ся в тамошньому віддїлї нашої партії такої ластівки нема. А як що й є де в Мус Джяв така погана ластівка, що любить з піддаша незнакомому прохожому на голову "ляпнути", то всеж з дописї видно, що не все, що написане, є поганою роботою тої ластівки. Що найменьше більша частина дописї була фабрикована відомою ластівкою з "Р. С." задля її власного ратунку.

Торонтонська ластівка прикидаєть ся дурнем і вдає, що не розуміє, що то значить напи сане Поповичом — "чужим коштом стати редактором" і звертає... на гроші. Він прекрасно знає, що не о гроші ту ходить, а о те, що він крав чужі статї і в сей спосіб "чужим коштом", коштом працї других журналїстів — коштом Lencou, Rutgers-a, коштом редактора "I. S. R.", став сам редактором. Се так само, якби на прим. Ластівка, не знаючи шевського ремесла, захотів чужим коштом шевцем стати. І відкрив би він шевську робітню та по ночах у вихав ся по других шевських робітнях і крав черевики, чоботи і пр. та гарненько складав їх у своїй робітни, щоб днями поналїплювати на знаках чужих фірм своє власне назвиско і продавати людям накрадене шевське добро, як нібито свій власноручний виріб. До тогож, колиб ще Ластівка бояв ся, щоб хто не запримітив крадежи і повикривляв трохи декотрі черевики, повтинав трохи холяви деяких пар чобіт, то вийшлаб тогож самісінського рода шевська робота Ластівки, що редакторська робота Стефаніцкого.

А виловилиб Ластівку на крадежи, — пішовби Ластівка до криміналу; так як і за таку "письменницьку діяльність", як Стефаніцкого, можуть окрадені автори посадити нашого "журналїста" до кози.

Думаємо, що тепер і Ластівці стане ясно, що ту гроші, за котрі видають ся часописи "Р. С." і "Р. Н." не мають нічого до діла з тим "чужим коштом", при помочи котрого С. став редактором.

Ластівка питає, чому П. скорше не викрив крадежи С. Вдоволимо його цікавість і скажемо, що просто тому, бо був тоді на фармах і не читав "С. С." Колиж С. почав кириню і нападаючи на т. Навізівського почав домагати ся критики його статий, тоді ми на його власне домагане здемаскували його. Що до того, що Стеф. названо Поляком, то сего ніхто не вживав як арґументу, але сам С. якогось лиха се пригадував товаришам, що він Поляк та ще й "шляхтич". Чи він хотів тим підняти себе в гору перед монтреальськими товаришами, чи в якій іншій цїли він се заявляв, про те, нехай Ластівка його спитає. Його за те належить чіпляти ся, а не кого іншого.

Ластівці не подобають ся Поповичові статї. Они не подобають ся і всім консервативним і лїберальним аґентам і всякій голоті. Они для них також чужі і морозять їх. І цензорови они не подобають ся так, що він за них обіцяв Поповичови пять лїт вязниці а "Роб. Нар." конфіскату його майна. Чи не бажалаб сего П. і "Р. Н." і ластівка з Мус Джяв? — Колиб П. робота не подобала ся партії, то она має свобідну руку освободити його від ред. обовязку.

Але Ластівці подобають ся "чутливі і щирі" статї т. Лобая ті, котрих ніколи ніде не було і він їх ніколи не читав. не мігби Ластівка або "редактор" Р. С." сказати нам коли то т. Лобай редаґував "Р. Н." і назвати нам хоч одну статю написану ним в "Р. Н."? Ми знаємо, що т. Лобай не редаґував "Р. Н." і ніколи не писав статий в "Р. Н." і заявляємо Ластівці і "редакторови" "Р. С.", що они **брешуть**.— Ми домагаємо ся, щоби они назвали хоч одну статю написану т. Лобаєм в "Р. Н." Ми також домагаємо ся, щоби "ред.' "Р. С." привіз на з'їзд оріґінал дописи Ластівки з Мус Джяв і доказав, що се не його власна підрібка, але в цїлости та допись, яку він одержав з Мус Джяв.

ПОШУКУЮ

краянів Василя Вакарика (перебував довший час в Торонто) і Івана Вакарика (перебував довший час в Альберті коло Вермілїон). Оба походять з села Підвисокої, пов. Снятин, Галичина. Хтоби знав їхні адреси, прошу зголоситись на слїдуючу адресу:

Wasyl Chyplyk

Box 25 So. Oshawa, Ont.

ПОШУКУЮ

своєї сестри Марини Корнило, з села Городниця, пов. Гусятин, Галичина. Довший час перебувала в Монтреалї. Хтоби знав її адресу, хай буде ласка написати до:

Iwan Kornylo

Box 25 So. Oshawa, Ont.

ПОШУКУЮ

свого товариша Ілька Панчишиного, з села Долини, пов. Чортків, Галичина. Довший час перебував у Монтреалї. Хтоби о нім знав або він самий, хай зголосить ся на адресу:

Semen Tataryn

Box 25 So. Oshawa, Ont.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO